

Bruxelles, den 29. november 2021
(OR. en)

14212/21

LIMITE

COPEN 409
JAI 1280
CYBER 305
JAIEX 127
ENFOPOL 461
TELECOM 427
DATAPROTECT 265
EJUSTICE 101
MI 875
CODEC 1520

NOTE

fra:	formandskabet
til:	De Faste Repræsentanternes Komité/Rådet
Vedr.:	Forordning om europæiske editions- og sikringskendelser om elektronisk bevismateriale – Situationsrapport

Vedlagt følger til delegationerne en situationsrapport om forhandlingerne om forslaget til forordning om europæiske editions- og sikringskendelser om elektronisk bevismateriale.

Indledning

Siden starten af sin mandatperiode har det slovenske formandskab på grundlag af det portugisiske formandskabs resultater gjort en betydelig indsats for at opnå fremskridt i denne sag. I betragtning af den stigende betydning af cyberspace er det særdeles vigtigt for alle interessenter, herunder retshåndhævende og judicielle myndigheder, tjenesteudbydere og personer, der er berørt af sådanne overførsler, at der indføres en effektiv og pålidelig mekanisme, der sikrer klare strukturer og garantier for så vidt angår fremskaffelse af elektronisk bevismateriale. Det vil også være afgørende for et effektivt samarbejde med Unionens tredjelandspartnere.

I den forbindelse blev der den 9. juli afholdt en fjerde politisk trilog om denne sag. Lovgiverne noterede sig de opnåede fremskridt og drøftede substansen af nogle få af de vigtigste udestående spørgsmål uden at nå til enighed. De blev enige om, at deres drøftelser skulle fokusere på den underretningsordning, der er fastsat i udkastet til forordning, på grund af dens centrale betydning for at sikre selve instrumentets effektivitet og samtidig beskyttelsen af de grundlæggende rettigheder. Lovgiverne var også enige om, at et kompromis om en passende underretningsordning kun kunne opnås som led i en bredere pakke, der omfatter andre vigtige spørgsmål med forbindelse til underretningsordningen, såsom reglerne om anvendelse af grunde til at give afslag på at fuldbyrde en editionskendelse og disses konsekvenser samt reglerne om brugeroplysninger og adgang til retsmidler for den person, hvis oplysninger efterspørges gennem en editionskendelse.

Ramme for forhandlingerne med Europa-Parlamentet

I betragtning af enigheden om nødvendigheden af at finde frem til en kompromispakke om underretningsordningen og den omstændighed, at lovgiverne har haft vidt forskellige holdninger til de pågældende spørgsmål, har formandskabet i hele sin mandatperiode på grundlag af input fra medlemsstaterne fokuseret på tekniske drøftelser med Parlamentets forhandlingsteam. COPEN-Gruppen er regelmæssigt blevet orienteret om status og om de spørgsmål, der er blevet drøftet med Parlamentet. Drøftelserne i COPEN-Gruppen har gjort det muligt at nå til enighed i Rådet om forhandlingsmulighederne og de helt afgørende punkter i den bredere pakke om underretningsordningen. Formandskabets løbende indsats har således styrket Rådets forhandlingsposition betydeligt.

Drøftelserne med Parlamentet har fundet sted i en særdeles god atmosfære af gensidig respekt og tillid og har gjort det muligt for forhandlingsteamene at gøre betydelige fremskridt med hensyn til at forstå hinandens holdninger og fastlægge de vigtigste strukturer i en eventuel kompromispakke. Det har imidlertid ikke været muligt at nå til enighed om de vigtigste aspekter af den påtænkte kompromispakke.

Sagens kerne

Den største udfordring i forhandlingerne vedrører nødvendigheden af at finde en balance mellem på den ene side at sikre en effektiv mekanisme til fremskaffelse af elektronisk bevismateriale i straffesager og på den anden side at beskytte de grundlæggende rettigheder for personer, hvis oplysninger efterspørges, under fuld hensyntagen til princippet om gensidig tillid. Begge lovgivere er principielt enige om denne nødvendighed. I arbejdet med at finde denne balance har debatten om en passende underrettningsordning for forskellige datakategorier og det dermed nært forbundne spørgsmål om grunde til afslag haft central betydning.

Den største uenighed mellem lovgiverne med hensyn til underrettningspligten vedrører den respektive rolle for de stater, der er involveret i procedurerne for sikrings- eller editionskendelser. Rådets holdning bygger på princippet om gensidig tillid og de regler, der gælder i cyberspace, og det mener, at udstedelsesstaten bør have hovedansvaret for at sikre en retfærdig rettergang og for at beskytte de grundlæggende rettigheder for enhver person, hvis oplysninger efterspørges ved en kendelse. Den generelle indstilling omfatter detaljerede regler i denne henseende. Parlamentet ønsker imidlertid at give fuldbyrdelses- eller gennemførelsesstaten betydelige beføjelser til at føre tilsyn med alle kendelser, der er rettet mod en tjenesteyder, som befinder sig, eller hvis retlige repræsentant befinder sig på dens område.

For langt de fleste medlemsstater er et sådant system uacceptabelt. For det første vil en generel underretningspligt skabe en uhåndterlig administrativ byrde for fuldbyrdelses- eller gennemførelsesstaten, da denne stat i praksis sandsynligvis vil skulle vurdere enhver kendelse, der rettes mod en tjenesteudbyder eller dennes retlige repræsentant på sit område. For det andet vil et sådant system ikke tage hensyn til de karakteristiske træk ved digital kommunikation og cyberspace, som er meget anderledes end det miljø, der omgiver traditionelle instrumenter for gensidig retshjælp. For det tredje kunne de regler, som Parlamentet har foreslået, indebære, at forordningen i nogle tilfælde vil være mindre effektiv end de eksisterende instrumenter og foranstaltninger, f.eks. de eksisterende ordninger for frivilligt samarbejde med tjenesteydere fra tredjelande. Forordningens merværdi ville i så fald være yderst begrænset.

Rådet har ikke desto mindre anerkendt Parlamentets ønsker og tilbudt at give visse indrømmelser, hvilket i det væsentlige vil betyde, at fuldbyrdelses- eller gennemførelsesstaten i visse tilfælde vil få flere muligheder for at beskytte de berørte personers grundlæggende rettigheder ud over den beskyttelse, der i forvejen er sikret i udstedelsesstaten. Parlamentet anser imidlertid disse indrømmelser for at være utilstrækkelige.

Andre udestående spørgsmål i den foreløbige kompromispakke, som formandskabet er overbevist om, at der i sidste ende vil blive fundet en løsning på som led i et samlet kompromis, omfatter:

- listen over grunde til afslag, hvortil Parlamentet ønsker at tilføje elementer ud over dem, som Rådet har foreslået
- substansen af retten til retsmidler i udstedelses- og fuldbyrdelses- eller gennemførelsesstaten
- substansen af en persons ret til at blive underrettet om, at der er udstedt en kendelse om anmodning om vedkommendes oplysninger, og at der er givet adgang til oplysningerne, navnlig med hensyn til, på hvilket tidspunkt i forløbet en sådan ret indtræder.

Konklusion

Formandskabet noterer sig, at Rådet har tilbudt at give Parlamentet væsentlige indrømmelser med henblik på at nå til enighed, men samtidig insisterer på at fastholde nogle af de vigtigste elementer i den generelle indstilling, navnlig det såkaldte bopælskriterium, som vil sikre, at underretning af fuldbyrdelses- eller gennemførelsesstaten i de tilfælde, hvor den person, hvis oplysninger efterspørges, er bosiddende på udstedelsesstatens område, ikke er nødvendig. Parlamentet har hidtil ikke fundet disse indrømmelser tilstrækkelige.

Uanset Parlamentets indrømmelser mener formandskabet, at begge parter må gøre en ekstra indsats for at nå frem til et kompromis om denne meget vigtige sag. Prisen for et kompromis må dog ikke være et uafbalanceret og ineffektivt instrument, da det i væsentlig grad vil begrænse den praktiske anvendelse af princippet om gensidig tillid mellem medlemsstaterne på dette område.

Formandskabet vurderer, at dette vil være tilfældet, hvis visse af Parlamentets forslag medtages i den endelige tekst til forordningen.

Det er afgørende, at forordningen vedtages og gennemføres inden for en overskuelig fremtid.

Formandskabet er overbevist om, at dette stadig vil være muligt, hvis lovgiverne fortsætter deres bestræbelser på at finde effektive løsninger på alle udestående spørgsmål i den samarbejdsvillige atmosfære, der indtil videre er blevet skabt under forhandlingerne.
